

**SƆWƆ shyɛn woo ɲa Pɔli wila
torogo
KORƐNTI
ca tagafɛnnɛ pe yeri
SƆWƆ wi nawa sɛnrɛ**

Naa Pɔli wila wi sɛwɛ koɲgbanna wi yɔnlɔgo mboo torogo wa Korenti ca tagafɛnnɛ pe yeri, wila Timote wi torogo wa pe yeri wi sa ɲga wila naga pe na ma yo paa piin ki wele. Naa Timote wila kaa songɔɔ ma pan, sɛnrɛ nda wila pan ma yo Pɔli wi kan, ti sila pye sentanra. Ki pye ma, a Pɔli wo jate wì si kari ma saa Korenti ca tagafɛnnɛ pe yan, mɛɛ pe yeri ma yo pe pe tangalɔmɔ pi kanɲga. Naa Pɔli wila ka saa gbɔn wa, pe ni, a nunɲba si ti fɛrɛ Pɔli wi yigi, ma yesanga wa wi na (2.5-11; 7.12). A Pɔli wì si songɔɔ fyɛlɛɛ na wa Efɛzi ca. Wa Efɛzi, Pɔli wila gbele Korenti ca tagafɛnnɛ pe kala na. A wì si sɛwɛ wa yɔnlɔgo ma sɛnɲɲbanra yo pe na (2.4; 7.8). Ɛɛn fɔ ki sɛwɛ wì punɲo yinɲo. Tite wo Pɔli wila tun ma yo wi saga sɛwɛ wi kan pe yeri.

Ko punɲo na, a Pɔli wì si kari wa Maseduwani tara. Wila saa fili wa Tite ɲa wila tun wa Korenti ca wi ni. Tite wila sentanra yo ma Pɔli wi kan, fɔ Korenti ca tagafɛnnɛ pàa wi sɛnrɛ ti logo ma pe tangalɔmɔ pi kanɲga. Naa Pɔli wila kaa ki sentanra ti logo, a wì sigi sɛwɛ ɲa wi yɔnlɔgo maa torogo Korenti ca tagafɛnnɛ pe kan. Wa sɛwɛ wi ni, wìgi naga pe na ma yo pe yɛn maa ndanla.

Poli wo wila Korenti ca legilizi wi tɛgɛ. Wila pye na jaa wo naa poro ni pe yɔn ki pye nunɔba.

Ki sɛwɛ ɲa wi yɛn ma kɔn ma yiri kɔnsaga taanri. Wa sɛwɛ wi kɔnsaga kɔnɔbanɲa (1-7) ki ni, Poli wi yɛn na Yɛnɲɛle li shari maga ta li fanɲa kan wi yeri wa wi kanɔbanra ti ni we; katugu kanɔbanga ɲa kila pye wo naa Korenti ca tagafɛnnɛ pe sɔgɔwɔ kila kɔ. Poli wila pe nawa to tunɲo ɲa wila pye wa pe sɔgɔwɔ ki wogo na, mɛɛ ki yo pe kan fɔ pe yɛn maa ndanla.

Wa sɛwɛ wi kɔnsaga shyɛn wogo (8-9) ki ni, Poli wi yɛn na para yarikanra nda pe daga mbe gbogolo mbe kan Zheruzalɛmu ca tagafɛnnɛ pe yeri ti wogo na. Ki kala na, wila pe yɛnri ma yo pe pye leele mbele pe maa kaan nayinmɛ ni.

Wa sɛwɛ wi kɔnsaga taanri wogo (10-13) ki ni, Yɛnɲɛle yɔn sɛnrɛ yofɛnnɛ yagboyoolo mbele paa бага Poli wi na, wila para mboo yɛɛ sho pe kɛɛ.

Wa sɛwɛ wi kɔnsaga, Poli wila Korenti ca tagafɛnnɛ pe shari konaa maga yo pe kan fɔ wi yaa sa pe kɔn mbe wele naa.

Sɛwɛ wi yɛn ma kɔnɔbɔ yɛgɛ ɲa na

Sɛwɛ wi lɛsaga sɛnrɛ konaa sharaga 1.1-11

Poli wi kakɔnndɛgɛnɲɛle konaa ke pyego 1.12-6.13

Tagafɛnnɛ pe daga mbe je yarisunndo ti na 6.14-7.1

Poli wo naa Korenti ca tagafɛnnɛ pe ni 7.2-16

Yarikanra nda paa gbogolo Zheruzalɛmu ca tagafɛnnɛ pe kan 8.1-9.15

Poli wila para mbege naga fɔ wi yɛn pitunɲo kaselege na 10-13

*Pɔli wila sɛwɛ wi torogo leele
mbele yeri pe sharaga ye*

¹ Mi Pɔli ɲa Zhezu Kirisi wi pitunɲɔ ma yala Yɛnɲɛɛ li nandanwa kala li ni, naa we sefo Timote, woro waa ki sɛwɛ ɲa wi torogi Yɛnɲɛɛ li legilizi ɲa wa Korenti ca wi kan, naa mbele fuun pe yɛn Yɛnɲɛɛ li leele kpoyi wa Akayi tara ti ni fuun ti ni pe yeri.

² We To Yɛnɲɛɛ lo naa we Fɔ Zhezu Kirisi wi ni pe yinmɛ naa yeyinɲɛ kan ye yeri!

Pɔli wila Yɛnɲɛɛ li shari

³ Ye ti waa Yɛnɲɛɛ li sonni, lo na li yɛn we Fɔ Zhezu Kirisi wi To we. Lo li yɛn To ɲa wi maa leele yinriwɛ taa, ma pye Yɛnɲɛɛ na li maa leele kotooro sogo pe na kala li ni fuun ni.

⁴ Lo li maa we kotooro ti sogo we na wa we jɔlɔɔ ki ni fuun ki ni, janɲo mbele pe yɛn na jɔlɔɔ cɛnɛ ɲga fuun jɔlɔ, woro jate kotogo sogowo mba wɛ ta Yɛnɲɛɛ li yeri, we ya waa pe kotooro ti sogo pi ni.

⁵ Jɔlɔɔ ɲga Kirisi wì jɔlɔ, yɛɛɛ ɲga na we yɛn naga cɛnɛ lɛgɛɛ jɔlɔ, ki pyelɔmɔ nunɲba pi na fun, Kirisi wì we kotooro ti sogo we na fɔ jɛɲɛ.

⁶ Na we kaa jɔlɔ, ko ma pye mbe ye kan ye kotooro ti sogo ye na, ye showɔ pi ta. Na we kotooro ti ka sogo we na, ko ma pye mbe ye kan ye kotooro ti sogo ye na, janɲo jɔlɔɔ ɲga waa jɔlɔ, ye ya yaa ki nunɲba ki kunni ye yɛɛ ni.

⁷ Kì pye ma, we jigi wi yɛn ma cɛn jɛɲɛ ye kala na; katugu wɛɛɛ jɛn ma yo yɛɛɛ ɲga na yaa ye tasaga taa wa jɔlɔɔ ɲga we yɛn na jɔlɔ ki ni, ki pyelɔmɔ nunɲba pi na fun, kotogo sogowo mba

wè ta Yenñele li yeri, ye yaa ye tasaga ta wa pi ni fun.

⁸ Ki kala na, sefenne, jologo nga wè jolo wa Azi kinda wi ni, we yen na jaa yege jen. Ki jologo kila gbogo we na jenge fo ma we we fannga ki ni fuun ki na, a we jigi wi kon we na, a wège yan ndee we se koro yinwege na naa.

⁹ Waa pye naga yaan we gbosenre pèri yo, a ti yere makò. Een fo, ko la pye ma, jango waga ka we jigi wi taga we yee na, fo Yenñele lo na, lo na li yaa kuulo pe yen mbe pe yirige wa kunwo pi ni we.

¹⁰ Lo li we sho ki kunwo tipewe pi ni, lo li yaa si we sho naa. Ee, we jigi wi yen ki na fo li yaa we sho naa.

¹¹ Katugu yoro jate ye yaa we saga ye Yenñele yenrewe pi ni. Kiga pye ma, yenrewe mba lelegere na yenri we kan, Yenñele li yaa pi logo, mbege kajenge ki pye we kan. Kona, lelegere yaa lali shari we kala na.

POLI WI KAKONNDEGEJGELE KONAA KE PYEGO

1.12-6.13

Poli wila wi jatere wi kanngi

¹² We mbe ya mbaa we yee gbogo kala na mege ni li na: We nawa jatere wi yen naga yuun we kan ma yo wè tanga yege nga na laga dunruya wi ni, naa yoro jate ye yege na, ki tangalomò pi yen ma sin ma pye jembè Yenñele li yege na. Kii pye lere tijinliwe fannga na, een fo, ki pye Yenñele li yinme po fannga na.

¹³ Wa we seweele mbele waa torogi pe ni, we woro na yaraga ka yege yonlogi ye kan, kaawo

nga yaa kara na jenni ko. Na jigi wi yen ki na fo ye yaa ki wogo nga ki jen mbege ko pew.

¹⁴ Yingo ki jenni ye jen ce. We Fo Zhezu wi panmbilige, we yaa pye ye yee gbogowo pi go, paa yee nga na ye yaa pye woro fun we yee gbogowo pi go we.

¹⁵⁻¹⁶ Na jigi wila pye ki wogo ki na jenge, fo a mi yere ki yerewe ma yo na karisaga wa Maseduwani tara, mi yaa toro wa ye yeri gben, mbe si jen mbaa kee. Kona na songorosaga mbe yiri wa Maseduwani tara, mbe toro wa ye yeri naa, jango ye ta ye nayinme tasaga shyen ta. Kona, ye mbe ya mbanla torogo na tangala li na wa Zhude tara.

¹⁷ Na mila kaa yere ki yerewe ma yo mi yaa ki wogo nga ki pye, ye nawa po ni na jateri wi sila pye mbe cen na na wi le? Kagala ngele mi jate mbe pye, ye nawa po ni mila ke piin na yala dunruya woolo pe pyelomo po ni wi le? Fo ma cen ki cenwe na yuun «ee» naa «ayoo» wagati nungba wi ni ke? Ayoo de.

¹⁸ Maga ta kaselege Yennele li yen senre nungba yofa yee nga na, ki pyelomo nungba pi na fun, nga waa yo ma ye kan, ki sila pye «ee» naa «ayoo» wagati nungba wi ni.

¹⁹ Katugu Yennele li Pinambyo Zhezu Kirisi na mi naa Siliven naa Timote waa wi senre ti yo wa ye sogowo, wi sila pye «ee» naa «ayoo». Ee fo, wo wi yen Yennele li «ee» we.

²⁰ Zhezu Kirisi wo wi yen «ee», na wi yen na yon fogolo ngele Yennele li kon ke yon finli. Ko ki ti we maa «anmiina» wi yuun wi fannga na, na Yennele li gbogo.

²¹ Yenñele lo jate li yen na fannga kaan woro naa yoro yeri wa we gbogolomɔ pi ni Kirisi wi ni. Yenñele jate lo li we tege we ye li yee kan.

²² Lo li tegere tege we na li yee mege ki na, ma Yinnekpoyi li kan we yeri li cen wa we koto ro ti na, mbe pye paa yarijende nda li tege we kan ti yaraga konɓbannga yen.

²³ Nga mi yaa yo, Yenñele li yen na serefɔ ki na, na mi ka finle, lilan gbo: Mi woro na jaa mbe yesanga wa ye na, ko ki ti na karaga miigi sa wa yoro Korenti tagafenne ye yeri.

²⁴ We woro na jaa mbe cen ye go na mbaa ye yege sinni tagawa po kanngolo, katugu ye fannga ta wa tagawa pi ni. Een fo, we yen naga jaa mbaa tunngo piin ye ni ja, ye ta ye nayinme ta.

2

¹ Ki pye ma, a mi si yere ki yerewe ma yo mi se songoro wa ye yeri naa mbe yesanga wa ye na.

² Katugu na mi ka yesanga wa ye na, ambo wi mbe ya nayinme kan mi yeri naa? Kaawo yoro mbele mi yesanga ki wa ye na yoro bokɔ.

³ Ko ki ti mi sewe wi torogo ye kan paa yege nga na miigi pye we. Mi sila pye naga jaa na mi ka gbɔn wa ye na, leele kpaw mbele pe daga mbe nayinme kan na yeri, pe ti mbe yege san. Mi taga ki na ma yo na mi ka nayinme ta, yoro fun ye yaa nayinme ta.

⁴ Sewe na mi torogo ye kan, mila wi yonlogo maga ta na nawa pi tanga ma piri na na fo jenge, naa yentunwo legere ni. Mi sila ko pye, mbe yesanga wa ye na, een fo, mila ki pye, jango ye

yen mala ndanla jɛŋgɛ yɛgɛ ŋga na, ye ta yegɛ jɛn.

*Ye kapege pyefɔ wi kapege
ki kala yaga wi na*

⁵ Na lere wa ka yesanga kala pye, wii yesanga ki wa mi na, ɛɛn fɔ, wigi wa ye ni fuun ye na. Nakosima, wigi wa ye jɛnri na. Migi yo ma, jɛŋgo mi ka kaga kala li gbɔgɔ mbe toro.

⁶ Yoro lelegɛɛ, jɔlɔgɔ ŋga yɛ wa ki fɔ wi na, ki yala wi ni makɔ.

⁷ Ko kɪ ti yingɔ, ye daga mboo kapege ki kala yaga wi na mboo kotogo ki sogo wi na, jɛŋgo wi jigi ka ka kɔn wi na wi jatere pirindorogo ki na.

⁸ Ki kala na, mi yen na ye yenri, yegɛ naga wi na fɔ wi yen ma ye ndanla.

⁹ Mɪ sɛwɛ wi torogo ye kan go ŋga na kaa ŋga: Mila pye na jaa mbe ye wa mbe wele, mbege jɛn, na kaa pye ye yen nala sɛnrɛ ti nuru kala li ni fuun ni.

¹⁰ Na yaga lere wa kapege kala yaga wi na, mi fun migi kala yaga wi na. Katugu, mɪ ka lere wa kapege kala yaga wi na, yegɛ o yegɛ mi ka lere wa kapege kala yaga wi na, mi maga kala yaga wi na yoro kala na Kiriwi wi yegɛ na,

¹¹ jɛŋgo Sotanla wiga ka fanŋga ta we na, katugu we yen maa nawa kagala ke jɛn fɔ jɛŋgɛ.

*Pɔli wi jatere wila legɛ wi na
maa ta wa Tirowasi ca*

¹² Naa mila gbɔn wa Tirowasi mbe Kiriwi Sentanra ti yari wa, mila saa ki yan we Fɔ wi kono li yengɛ na kan mbe tunŋgo pye wa.

¹³ Ma si yala, na jatere wila lege na na fo jenge, katugu mi sila sa we sefo Tite wi yan wa. Ki kaa pye ma, a mi si sara pe na, mee yiri ma kari wa Maseduwani tara.

Cew na waa taa Zhezu Kirisi wi ni

¹⁴ Ye ti waa Yenjele li shari, katugu lo li yen na cew kaan we yeri sanga pyew wa we gbogolomo pi ni Kirisi wi ni. Woro li tege waa Kirisi wi yari poo jen laga ki ni fuun ni, paa latikoro yen, na wi nuwo pi ma jaraga lagapyew.

¹⁵ We tangalomo pi yen paa latikoro nuwo taan yen, na Kirisi wi wo saraga Yenjele li yeri. We yen ma, ma mbele pe yen wa showo kono li ni pe kan, naa mbele pe yen wa punnguwo kono li ni pe kan.

¹⁶ Mbele pe yen wa punnguwo kono li ni poro yeri, ki yen kunwo nuwo mba pi maa leele kuun. Mbele pe yen wa showo kono li ni poro yeri, ki yen nuwo mba pi maa yinwege kaan. Na ki yen ma, ambo wi mbe ya mbege tunngo cenle nga ki yon fili?

¹⁷ Woro wo na, we woro paa leele mbele pe ma Yenjele senre ti tege na penjara jaa ti ni pe yen. Een fo, Yenjele lo li we tun. Senfire we maa yuun li yege na, paa Kirisi wi tunmbyeele yen.

3

Yon finliwe fonmbo pi tunmbyeele

¹ Ye nawa po ni we yen naga lee naa fonngo mbaa we yee metanga yinri wi le? Nakoma ki kala yen we na we seweele pele kan ye yeri, mbele pe yen na we metanga yinri, paa yege nga

na pele maa ki piin wi le? Nakoma mbe pele ta mbe yiri wa ye yeri wi le?

² Yoro ye yen paa we sewe yen, na wi yen ma yonlogo wa we koto ro ti na, na leele pe ni fuun pe mbe ya mboo jen mbaa wi kara.

³ Ee, ki yen ma filige fo ye yen paa Kirisi wi sewe yen, na wi yonlogo we tunngo ki fannga na. Wii yonlogo lankiri tonmo ni, een fo, wi yonlogo Yenjele na yinwege wolo li Yinne lo ni. Wi woro ma yonlogo sinndere papara papara na, een fo, wi yen ma yonlogo wa ye koto ro ti na.

⁴ We yen naga wogo nga ki yuun, we jigi na we taga Yenjele li na wi kala na, Kirisi wi fannga na.

⁵ Kii cen ndee we yen naga jate we mbe ya mbege tunngo cenle nga ki pye we yee fannga. Een fo, ki fannga ki maa yinrigi Yenjele lo yeri.

⁶ Lo li fannga kan we yeri fun, we pye yon finliwe fonmbo pi tunmbyeele. Ki yon finliwe fonmbo pi woro lasiri na wi yen ma yonlogo wo woo, een fo, Yinnekpoyi lo woo wi. Lasiri na wi yen ma yonlogo wo maa leele kaan pe maa kuun, een fo, Yinnekpoyi lo maa yinwege kaan.

⁷ Yenjele laa lasiri wi yonlogo sewe yonro nungba nungba sinndere papara papara na, ki sanga wi ni, Yenjele li gbogowo yanwa pila pan. A Moyisi wi yee kila yengele Yenjele li gbogowo pi ni fo Izirayeli woolo pe sila ya mbe pe yengele ke kan wi na mbaa wi wele. Ma si yala, ki gbogowo pila daga mbe ko. Lasiri na wi tunngo ki yen mbaa leele pe yee sinni wa kunwo pi ni, na kaa pye wi pan ki gbogowo mba po si ni,

⁸ tunngo nga Yinnekpoyi li yen na piin, ki gbogowo pi yaa pye mbe gbogo naa mbe we fo jenge.

⁹ Na kaa pye tunngo nga kila pye na Yenhele li kiti wi jaan leele pe na kila pye gbogowo ni, tunngo nga kila ki kaan, a leele paa piin lesinmbele Yenhele li yege na, ko gbogowo po yaa pye mbe gbogo naa mbe we fo jenge.

¹⁰ We mbe ya mbege yo yere fo faa, gbogowo mba pila yengele ma kaa ko, pi se ya taanla nala pilige gbogowo pi ni, paa pi gbogo ma toro we.

¹¹ Ki kala na, na kaa pye nga ki yen kawogo ki gbogowo pila pye ma gbogo, nga ki se ko ki gbogowo pi yaa pye mbe gbogo naa mbe we.

¹² Ko jigi tagasaga jenge ko ki yen we yeri, ko ki ti we kotogo ta na para nari finligi.

¹³ We woro naga piin paa Moyisi yen, *wo na wila wi yege ki ton paraga ni,*[†] jango Izirayeli woolo paga ka wi gbogowo mba pila pye kawoo pi kawo pi yan.

¹⁴ Een fo, pe jatere wi ton pe na, paa senre logo; katugu ali ma pan ma gbɔn nala, ki paraga nungba ki yen ma pe jatere wi ton pe na, na pe kaa yon finliwe lee seweele pe kara we. Ki paraga ki ma laga lere na na, wo wi yen na wi ma gbogolo Kirisi wi ni we.

¹⁵ Ali nala, na pe kaa Moyisi seweele pe kara sanga o sanga, ki paraga ki ma pe jatere wi ton pe na.

¹⁶ Een fo, ki yen paa yege nga na Yenhele senre sewe wi yen naga yuun ma yo fo: «*Na lere wa kaa*

[†] 3:13 3.13: Eki 34.35

nawa pi kannga mbe taga we Fɔ wi na, ki paraga ki ma laga wa.»†

¹⁷ Ki laga nga ki yen na para we Fɔ ɲa senre na, Yinnekpoyi loli. We Fɔ wi Yinne liga pye laga nga na, ki woolo pe ma koro pe yeε woolo.

¹⁸ Woro mbele fuun paraga woro ma we yeε ti ton, we yen na we Fɔ wi gbɔgɔwɔ pi wele naa nari paa yege nga na duwale maa wi yanwa kaan we. Ki kala na, wè kannga ma pye paa we Fɔ wi yanleε yen. We ma wɔ gbɔgɔwɔ pa ni ma ye pa fonmbɔ ni, mba pì gbɔgɔ naa ma we. Ko maa piin we Fɔ wi Yinne lo fannga na.

4

*Yarijende nda ti yen wa leyaara
nda pè fanri joro ni we*

¹ Yenɲele li we yinriwe ta, mee ki tunngo nga ki kan we yeri, ko kì ti waa kotogo la.

² Fere kagala ngele ke maa piin na lara, wè je ke ni fuun ke na. We woro na tanri tijinliwe pee na, we si woro na Yenɲele senre ti waa nari kanngi. Eεn fɔ, kaselege ko waa yuun naga finligi pege jen, jango leele pe ni fuun paa we metanga yinri wa pe nawa Yenɲele li yege na.

³ Na kaa pye Sentanra nda waa yuun ti yen ma lara, pa ti lara mbele pe yen na punngu Yenɲele li na poro na.

⁴ Pee taga ti na, katugu Sotanla we, wo ɲa wi yen ki dunruya ɲa wi yenɲele pele, wì pe tijinliwe pi wɔ pe na. Wì pe yege kɔn, jango Sentanra nda ti yen na para Kiriwi wi gbɔgɔwɔ

---

† 3:16 3.16: Eki 34.34

pi senre na, tiga ka yanwa yirige pe kan, wo na wi yen Yenhele li yanlee we.

⁵ Woro yera senre ma we yen na yari, Zhezu Kirisi wo waa yari ma yo wi yen we fo. Woro wo na, we yen naga yuun fo we yen ye tunmbyeele Zhezu wi kala na.

⁶ Yenhele lo ligi yo ma yo fo: «Yanwa pila yiin wa wowa pi ni!» Lo li yanwa pi pye fun, a pi yin wa we koto ro na, jango mbe Yenhele li gbogowo jenne pi kan we yeri, pi yanwa yirige we kan, po mba pila yengele Kirisi wi yegge ki na we.

⁷ Ki pye ma, we yen paa leyaara yen nda pe fanri joro ni, ki yanwa mba pi yen yinne yarijende, ti yen wa we ni, jango leele pege yan fo ki yawa gboc pi yen Yenhele lo woo, pi woro na yinrigi woro yeri.

⁸ We yen na jolo yegge ki ni fuun ki na, en fo, wee te mbaa kaari. We nawa pi piri we na, en fo, we jigi wii kon we na.

⁹ Pe yen na we jolo, en fo, Yenhele lii we wa. Pe we gboc ma we jaanri tara, en fo, wee ku.

¹⁰ We wire ti yen kunwo pi yegge sogowo pilige pyew paa yegge nga na Kirisi wila pye kunwo pi yegge sogowo we, jango yinwege nga Zhezu wi kan we yeri, leele pe ni fuun paa ki yaan wa we wire ti ni.

¹¹ Woro mbele we yen yinwege na, sanga pyew we yen kunwo pi tanla toon Zhezu wi kala na, jango yinwege nga Zhezu wi kan we yeri, leele pe ni fuun paa ki yaan wa we wire nda ti yen kuworo ti ni.

---

† 4:6 4.6: Zhenε 1.3

12 Kì pye ma, we Yenñeɛ senre yogo ki kala na, kunwɔ pi yen na tunngo piin we na, ɛɛn fɔ, a ko na yinwege kaan yoro yeri.

13 Ki yen ma yɔnlɔgɔ wa Yenñeɛ senre sɛwe wi ni ma yo fɔ: «*Mì taga ki na, ko kì ti mì para.*»† Woro fun, ko tagawa kotogo nunɔba ko ki yen we yeri, a wè si taga ki na; ko kì ti we yen na para.

14 Wège jɛn ma yo Yenñeɛ na li we Fɔ Zhezu wi yen maa yirige wa kunwɔ pi ni, lo li yaa woro fun we yen mbe we yirige wa kunwɔ pi ni Zhezu wi ni ja†, mbe si woro naa yoro ni we pye we yere li yege sɔgɔwɔ.

15 Ko kì ni fuun nga ko yen na piin, jango Yenñeɛ li yinne pila kaan leɛgere yeri pilige pyew, leɛgere mbe ta paa Yenñeɛ li shari paa li gbogo.

Waa tanri tagawa po fannga na

16 Ko kì ti we se kotogo la fyew. Ali na kaa pye ka na woo we wire ti fannga ki ni jɛnnjenri, we yinne li yen na kanngi fɔnnɔ pilige pyew.

17 Jɔlɔgɔ jɛnnjenri nga we yen na jɔlɔ wagati jenri na wi ni, ki yen na gbɔgɔwɔ gbembe mbakɔ gbegɛle we kan, mba pi se jɛn mbe kɔ; pi yen kagbɔgɔ fɔ jɛnge ma we ki jɔlɔgɔ nga ki na.

18 Katugu we woro ma we yengɛle ke kan yaara nda leele pe maa yaan to na, we yen ma ke kan yaara nda ti se ya yan to na. Yaara nda leele

---

† **4:13 4:13:** Yuuro 116.10 † **4:14 4:14:** Ko kɔrɔ wo kì naga ma yo Yenñeɛ li yaa we yen mbe we yirige wa kunwɔ pi ni, naa wè pye nunɔba Zhezu wi ni ki kala na.

pe maa yaan, wagati jenri to ma pye, yaara nda leele pe se ya yan, to yen wa fo sanga pyew.

5

¹ We wire ti yen paa paara yinre yen, nda we yen ma cen wa ti ni laga tara ti na. Wège jen ma yo na ti ka jɔgɔ, Yenɲele li go kan we yeri wa naayeri, nga lo jate li kan li ye. Censaga mbakɔgɔ yi, leele keyen ma yigi kan.

² Ma we ta laga ki paara yinre nda ti ni, we yen na jɛen, katugu we yen naga jaa ngbanga mbe ye wa ki naayeri go ki ni, paa yege nga na lere ma kaa derege le wi yee na we.

³ Na waga ki le we yee na, pa we se koro wire fu.

⁴ Ee, mbe we ta laga ki paara yinre nda ti ni, we maa jɛen ndɛɛ we tugubɔrɔ tugo. Kii cen ndɛɛ waa jaa mbe wire nda ti yen we na laga tara na ti wɔ we yee na, ɛen fo, waa jaa mbe naayeri wire ti le we yee na, janjo wire nda ti yen kuworo ti kannga ti yinwege mbakɔgɔ ta.

⁵ Yenɲele lo li we gbegele ki wogo nga ki mege ni, mee Yinnekpoyi li kan we yeri li pye yarijende nda li tege we kan ti yaraga konjbannga.

⁶ Ki kala na, wè kotogo ta sanga pyew. Wège jen ma yo mbe we ta laga ki wire nda ti ni, we yen ma lali we Fo wi censaga ki ni.

⁷ We maa tanri tagawa po fannga na, yaraga ka yanga fannga ma.

⁸ Wè kotogo ta jɛnge, ki si yen ma we ndanla we wɔ laga ki wire nda ti ni we sa cen wa we Fo wi ni, pa ko mbe mbɔnrɔ.

⁹ Ko kì ti we yèn naga jaa, mbe we ta laga ki wire nda ti ni o, mbe we ta we wò laga ti ni o, we kala luu ndanla.

¹⁰ Katugu ki daga we ni fuun we yere Kirisi wi yegε na wa wi kiti kònsaga, jango lere nunḡba nunḡba pyew nga wì pye maa ta wi wire ti ni, kajenḡε yi o, kapege yi o, wi ta wi yala wi kapyege ki ni.

*Yenḡεε li tanwa le dunruya woolo
pe ni Kirisi wo fanḡa na*

¹¹ Mbaa fyε we Fò wi yegε, wège jèn, ko kì ti we yèn naga jaa mbe leele pe jatere wi kanḡa pe na, Yenḡεε li yèn ma we nawa pi jèn. Na jigi wi yèn ki na fun fò ye yèn ma we jèn wa ye nawa.

¹² We woro na we yεε metanga yinri ye kan naa fòḡḡo. Eèn fò, we yèn naga jaa mbe pyelomò kan ye yeri, ye ta yaa ye yεε gbogo we kala na. Ki ka pye ma, mbele paa la pe yεε gbogo senwee wi nawa kagala koro meḡε ni, fò nga pe maa yaan ko kala na, ye ya yaa pe yòn sogo.

¹³ Na kaa pye kaselege we yuro tì yiri, we yèn ma Yenḡεε lo kan. Na kaa si pye we jatere wi yèn ma cèn we na, wi yèn ma cèn ye yònwò po kala na.

¹⁴ Katugu Kirisi wi ndanlawa pi yèn na we kaan we bala. Wège jèn jenḡε ma yo lere nunḡba wì ku leele pe ni fuun pe yònlò, ko kòrò wo yèn fò pe ni fuun pè pe tasaga ta wa wi kunwò pi ni.

¹⁵ Wì ku leele pe ni fuun pe yònlò, jango mbele pe yèn yinwege na paga kaa pe yinwege ki piin

pe yεε kan, εεn fɔ, ɲa wì ku ma yεn ma yiri wa kunwɔ pi ni pe yɔnlɔ, paa ki piin wo kan.

¹⁶ Kì pye ma, we woro na lere wa jate naa mbe yala leele pe yanlɔmɔ po ni. Ali na kaa pye faa wàa pye na Kirisi wi jate na yala leele pe yanlɔmɔ po ni, we woro naa jate ma naa.

¹⁷ Na lere wa ka pye nungba Kirisi wi ni, wi ma kanɲga lere fɔnɲɔ. Yarilere tì toro mako, wele, yaara tì kanɲga fɔnndɔ.

¹⁸ Ko ki ni fuun ɲga ko yiri Yεnɲele lo yeri. Lo lɪ tanwa le we ni Kirisi wi fanɲga na, ma sigi tunɲgo ki telege we na waa leele pe piin pe tanwa le li ni.

¹⁹ Katugu Yεnɲele làa pye na tunɲgo piin Kirisi wo ni mbe tanwa le lo naa leele pe ni fuun pe ni. Li sila pe kapere ti jate pe go na. A lɪ sigi tanwa lege tunɲgo ki kan we yeri waa ki yari.

²⁰ Ko kì ti we yεn Kirisi wi pitunmbolo fanɲga fenne mbaa para wi yɔnlɔ. Ki cεn ndεε woro Yεnɲele lɪ tege nali senre ti yuun wa we yɔn, na leele pe yεreɲi. We yεn na ye yεnri Kirisi wi mεge ki na, fɔ ye yεnle ki na yoro naa Yεnɲele li ni ye tanla.

²¹ Kirisi wila pye kapege fu, εεn fɔ, Yεnɲele lùu pye paa kapere pyefɔ yεn we kala na, janɲo wa we gbogolomɔ pi ni Kirisi wi ni, we pye lesinmbele li yεge na.

6

¹ Ki kala na, woro mbele waa tunɲgo piin Yεnɲele li ni, we yεn na ye yεnri, fɔ yinme mba yè ta Yεnɲele li yeri, yaga ka ti pi yiri waga.

² Katugu Yenñele ligi yo wa li senre sewe wi ni ma yo fɔ:

*Mɔɔ yenrewe pi logo na wagati jenne wi ni,
mee ma saga showɔ pilige ki na.†*

Wele, yingɔ wi yen Yenñele li wagati jenne we, nala wi yen showɔ pilige ye.

³ We woro na jaa mbe ti lere wa mbe to kapege kala la kpe ni, janɔgo lere wa ka ka we tunɔgo ki mege jɔgo.

⁴ Eɛn fɔ, we yen na we yee nari kala ni fuun li ni, fɔ we yen Yenñele li tunmbyeele jembɛle. We maa jɔɔgo kagala, naa kanɔbanra konaa tere ti kunni we yee ni fɔ jenge.

⁵ Pè we gbɔn ma we le kaso. Pè tinme pye maa yirige we kala na. Wè tunɔbanra pye. Wɔnlɔwɔ legere gbaanri we na, a wè funɔgo legere cɛn.

⁶ We yen na we yee nari fɔ we yen Yenñele li tunmbyeele, naa we yen kpoyi ki kala na, naa we kajɛnme po naa kagala ngele waa kunni we yee ni ke kala na, naa we kagbaraga pyege ki kala na Yinnekpoyi li fanɔga na, naa ndanlawa ni mba pi woro kopiire woo.

⁷ We yen naga nari wa we kaselege senyogo ki ni, naa Yenñele li yawa pi ni. Nga kì sin ko waa piin, maga pye paa we malingbɔnyaara yen, mbaa malaga gbɔɔn mbaa we yee shoo.

⁸ Pe maa we gbogo, pe ma sila we tifaga fun. Pe maa we mɛpɛnge yinri, pe ma sila we metanga yiri fun. Pe maa we wele paa yagbogolo fenne yen, ma si yala, kaselege ko we maa yuun,

---

† 6:2 6.2: Eza 49.8

⁹ na we wele ma mbe yo pee we jen, ma si yala, pe ni fuun pè we jen; na we wele ma mbe yo leele mbele yen na kuun, ma si yala, we yen yinwege na. Pè we gbɔn ma we wɛlɛgɛ, ɛɛn fɔ, pee we gbo.

¹⁰ Pe ma yesanga wa we na, ma si yala, we yen na yɔgɔri pilige pyew. We yen ndɛɛ fyonwɔ fɛnnɛ wɛlɛ, ɛɛn fɔ, we yen na yarijɛndɛ lɛgɛrɛ kaan lelɛgɛrɛ yeri. We yen ndɛɛ yaraga woro we yeri, ma si yala, yaraga ki ni fuun ki yen we yeri.

¹¹ Yoro Korenti fɛnnɛ, yoro mbele we wɛnnɛ wele, kaselege ko wè yo ma ye kan. Wè we nawa pi yɛngɛ ma ye kan.

¹² Wee we nawa pi tɔn ye na, ɛɛn fɔ, yoro yè ye nawa pi tɔn woro na.

¹³ Ki kala na koni, mila para ye ni paa na piile yen! Ye yen ma we ndanla yɛgɛ nɔa na, ye ti we ye ndanla ma fun, ye ye nawa pi yɛngɛ jɛngɛ we kan.

TAGAFENNE PE DAGA MBE JE YARISUNDO TI NA

6.14–7.1

*Ye ye yɛɛ yingiwɛ jɛn
mbele pee taga Yɛnnɛlɛ li na
pe kapyere ti ni*

¹⁴ Yaga ka ye yɛɛ pinlɛ mbatagambala pe ni. Pe woro kala pyeyɛɛnlɛ mbele pe daga ye ni. Kasinɔgɛ ki mbe ya gbogolo mɛlɛ kapege ki ni? Yanwa pi mbe ya gbogolo mɛlɛ wɔwɔ pi ni?

¹⁵ Yingi yɔn finliwɛ pi yen Kirisi wo naa Sotanla pe sɔgɔwɔ? Tagafɔ wi mbe ya gbogolo mɛlɛ nɔa wii taga wi ni?

16 Yĩngi yon finliwe pi yen Yenñele li sherigo gbogɔ ko naa yarisunndo ti sɔgɔwɔ? Katugu woro we yen Yenñele na yinwege wolo li sherigo gbogɔ ye, paa yege nga na Yenñele ligi yo ma yo fɔ:

*Mi yaa ka cɛn wa pe sɔgɔwɔ mbe pye wa pe ni.
Mi yaa ka pye pe Yenñele, poro wo na, pe yaa ka
pye na woolo.†*

17 Ko ki ti we Fɔ wì yo fɔ:

Ye yiri wa pe sɔgɔwɔ, ye laga pe na.

*Yaga ka jiri yaraga ka na, nga ki yen fyɔngɔ ni
Yenñele li yege na.*

Kiga pye ma, pa mi yaa ye yigi jɛngɛ.

18 *Mi yaa pye ye to, ye yaa pye na pinambiile naa
na sumborombiile.*

We Fɔ na wi yen yawa pi ni fuun Fɔ wo wì yo ma.†

7

1 Na wennɛ, ki yon fɔgɔlɔ ngele kè kɔn woro kan. Ki kala na, ye ti we we yeɛ pye kpoyi we wɔ yaraga nga fuun ki ma wire to naa yinne li tɛge fyɔngɔ ni ki ni. Waa ki nɔgbanga we pye kpoyi we yon fili, waa we yinwege ki piin waa fyɛ Yenñele li yege.

POLI WO NAA KORENTI CA TAGAFENNE PE NI

7.2-16

Poli nayinme we

2 Ye we yigi jɛngɛ ye kotogo ki ni fuun ni! Wee katijaanga pye lere wa kpɛ na. Wee lere kpɛ jɔgɔ.

† 6:16 6:16: Levi 26.11,12 † 6:18 6:17-18: 2 Sami 7.14; Eza 43.6; 52.11; Sofu 3.20

Wee si lere kpe fanla mboo li mbe pye yarijende tafenne.

³ Mi woro naga wogo nga ki yuun mbe ye jeregi; katugu mi keli maga yo makɔ ɔ ye yen ma we ndanla jenge, we yen yinwege na o, we ku o, we yen ye ni.

⁴ Na jigi wi yen ma cen jenge ye kanngolo, a mila na yee gbogo ye kala na. Wa na jologo ki ni fuun ki ni, na kotogo ki sogo na na jenge, a mi nayinme gbɔ ta.

⁵ Kaselege ko na, maga le we gbɔn laga Maseduwani tara, we fa wogo jenri fyew. Een ɔ, we jolo kanngeyege ki ni fuun ki na. Leele paa pye ngbenlewe na we ni, a fyere ye wa we kotogo na.

⁶ Een ɔ, Yennele le, lo na li maa mbele pe nawa pi piri pe na pe koto ro ti sogo pe na, li we koto ro ti sogo we na, naa Tite pan we.

⁷ Wi panga ko nungba ma ki we koto ro ti sogo we na, een ɔ, yee nga na yoro fun ye Tite wi kotogo ki sogo wi na, ko fun ki we koto ro ti sogo we na. Wigi yo we kan paa yee nga na ye yen naga jaa mbanla yan we, konaa yee nga na ki yesanga wa ye na, konaa yee nga na na kala li ngban ye ni, ɔ a kilan nawa pi yinngi na na naa ma we.

⁸ Ali na kaa pye sewe na mi torogo ye kan wi yesanga wa ye na, kii ye na go na. Kila kaa ye na go na, naa mila kaa ki yan ɔ ki sewe wila yesanga wa ye na wagati jenri ni we.

⁹ Yinngɔ wo ni, mi yen na yɔgɔri. Een ɔ, mi woro na yɔgɔri ye yesanga ko kala na, mi yen na yɔgɔri, katugu yesanga ki ti, a ye songoro ma ye

tangalomo pi kannga. Ye yesanga koyi Yenhele li tege ma tunngo pye ki ni, fo yere we tipege kpe si gbon ye na.

¹⁰ Katugu yesanga nga ki ma we ta ma yala Yenhele li nandanwa kala li ni, ki ma we kan we ma we kapere ti jen mari yaga mbe showo pi ta. Ko wogo ko si daga mbe ye lere go na. Een fo, yesanga nga ki yen dunruya woolo pe yeri, ki maa kunwo kaan.

¹¹ Yenhele li tunngo pye ye yesanga nga ye ta ki ni, ki pungo kala na li yiri wa, loli na yeen we. Yege wele paa yege nga na ki yesanga ki ye kan, a yaa yetogowo piin. A ye tanga lagaja. Kayanga yen ye ni jenge, a ye fye fo jenge. A na la ye ta yanla yan. Ye bala maga kapege pyefo wi jeregi. Yege naga pyelomo pi ni fuun pi ni fo yaa pye kapege fu fenne wa ki kala li ni.

¹² Ali na kaa pye ki sewe na muu torogo ye kan, mi suu torogo na wi kapege ki pye wo kala na, mi si suu torogo kapege ki pye na na wo kala na. Een fo, muu torogo, jango we kala li yen ma ngban ye ni yege nga na, ki naga ye na jenge Yenhele li yege na.

¹³ Ko ki we kotoro ti sogo we na.

Mbe taga wa we kotoro nda ti sogo we na ko na, we nayinme gbo ta jenge nayinme mba Tite wi ta pi kala na, katugu yoo nawa pi yinngi wi na.

¹⁴ Mila na yee gbo jenri wi yege na ye kala na, yee fere wa na na. Een fo, yege nga na we kaselege ki yo ma ye kan pilige pyew, ki pyelomo nungba pi na, ye mejenge nga we yeri ma Tite wi kan, a ki pan ma pye ma kaselege.

¹⁵ Ye yen maa ndanla jɛŋɛ, na wi ka nawa to ki na paa yeɛɛ ŋga na yàa gbɛɛɛle naa sɛnrɛ ti nuru, konaa paa yeɛɛ ŋga na yàa wi yigi jɛŋɛ, na fyɛ wi yeɛɛ, na seri, maga naga fɔ yaa wi gbogo.

¹⁶ Mi yen na yɔgɔri, katugu mbe ya mbanla jigi wi taga ye na kala li ni fuun ni.

YARIKANRA NDA PAA GBOGOLO ZHERUZALEMU CA TAGAFENNE PE KAN

8

8.1-9.15

*Ye pye nandanwa fenne
yaa kaan leɛɛɛ leɛɛɛ*

¹ Sefenne, yinme mba Yenɛɛle li kan Maseduwani tara legiliziye woolo pe yeri, we yen na jaa mbege wogo ki naga ye na yege jɛn.

² Ali maga ta jɔlɔgɔ leɛɛɛ la gbɔn tagafenne mbele pe wa pe na ma pe wa ma wele, ɛɛn fɔ, pe nayinme pɪla gbɔgɔ jɛŋɛ, fɔ a pɛ pe yeɛ naga fɔ pe maa kaan leɛɛɛ leɛɛɛ. Ali maga ta pe yen fyɔnwɔ fenne fɔ jɛŋɛ.

³ Mi yen naga yuun naga finligi ye kan ma yo pɛ kan ma yala ŋga pe mbaa ya kan ko ni, ma we yeɛ ŋga pe mbaa ya kan ki na, nandanwa jembe ni.

⁴ Pàa we yenri ŋgbanga ma yo we yenle ki na, we pe yaga paa Yenɛɛle li leele kpoyi mbele wa Zhude tara pe sari fun†.

---

† **8:4 8.4:** Ki sanga wi ni, kila yala funɔgo to wa Zhude tara; 1 Koren 16.1-4.

⁵ We jigi wila pye nga na ma yo pe mbaa pye, a pè pye ma we ko na. Ki konḡbanḡga pè pe yee kan we Fɔ wi yeri ḡben, ko punḡo na, mee pe yee kan we yeri paa yee nga na Yenḡe le laa ki jaa we.

⁶ Ki kala na, woro fun, wè Tite wi yenri ma yo ki sagawa tunḡo jḡḡe nga wila peli wa ye yeri, wi songoro wa ye yeri wi saa ki piin paa yee nga na wila ki peli we, wi ye kan yege pye yege yon fili.

⁷ Yè pye yarijende tafenne kala li ni fuun li ni, ko koro wo yen, wa tagawa pi ni, naa senre yolomo pi ni, naa kajenme pi ni, a yè bala pyelomo cenle li ni fuun ni, we yen ma ye ndanla. We yen naga jaa ye ye yee naga fo ye yen yarijende tafenne fun wa kanwa pi ni.

⁸ Mi woro naga wogo nga ki yuun mbe konɔ kan ye yeri. Een fo, sanmbala pe yen ma bala yee nga na, ko mi yen na yuun ye ni, jango ye ye ndanlawa pi taanla taanla ye wele, na kaa pye pi yen ndanlawa kaselege woo.

⁹ Katugu yè we Fɔ Zhezu Kirisi wi yinme pi jen, fo wila pye yarijende tafɔ. Een fo, a wuu yee pye fyonwo fo ye kala na, jango mbe ye pye yarijende tafenne wi fyonwo pi fanḡga na.

¹⁰ Nga mi yen na jate wa ki kala li ni, mila ki nari ye na, fo nga yè peli maga le yelaye, ki yen ma yala ye koro ki na, yege pye yege yon fili. Yoro yè keli maga peli naga piin, ko nunḡba ma, yoro ye keli maga nandanwa pi naga fun.

¹¹ Ki kala na, yingɔ, yaa ki piin yaa kee ki ni yege yon fili, jango yè yere ki na mbege kala li pye nandanwa mba ni, yeli pye yeli yon fili ki

nandanwa nunḡba pi ni, mbe yala nga ye mbe ya pye ki ni.

¹² Katugu mbaa kaan, ki nandanwa piga pye lere ḡa ni, Yenḡele li ma yenle yaraga nga wi kan ki na, mbe yala nga ki yen wi yeri ko ni, eḡn fɔ, nga ki woro wi yeri lila ko wogo ko jate.

¹³ Ko kɔrɔ wo sigi naga mbe yo yoro daga mbe ye yeḡ le jorowo mbe si sanmbala poro saga, eḡn fɔ, jaḡgo ye ni fuun ye yala.

¹⁴ Yinḡo wo ni, yeḡ pye yarijende tafenne fɔ jaḡḡe, ki kala na, ye mbe ya mbaa fyɔnwɔ fenne pe sari. Kiga pye ma, yoro fun, na fyɔnwɔ ka gbɔn ye na pilige ka, mbe yala poro pye yarijende tafenne, pa pe mbe ya mbe ye saga. Pa kona ye yaa pye mbe yala.

¹⁵ Pa ki yaa pye paa yeḡe nga na ki yen ma yɔnlɔḡo wa Yenḡele senre sewe wi ni ma yo fɔ:
*Na wila leḡere wulo, wi sila ta mbe toro,
ḡa wila jenri wulo, wi sila yaraga ka la.†*

Tite naa wi tangayenle pe ni

¹⁶ Waa Yenḡele li shari, lo na liḡi le wa Tite wi kotogo na, a ye kala li ḡban wi ni paa yeḡe nga na li ḡban we ni we.

¹⁷ Wɔo yenri nga ni, wiḡi logo. Kila pye wa wi kotogo na, a wo jate wi yere ki na mbe kari wa ye yeri.

¹⁸ We sefo ḡa legiliziye woolo pe ni fuun paa wi metanga ki yinri Sentanra nda wila yuun ti kala na, wɔo tun wa ye yeri maa pinle Tite wi ni.

¹⁹ Ko nunḡba ma, eḡn fɔ, legiliziye woolo pɔo wɔ maa pinle we ni ki sagawa tunḡgo nga waa

---

† 8:15 8.15: Eki 16.18

kee sa pye ki na, jango mbe gbogowo kan we Fo wi yeri, mbege naga leele pe na fo waa jaa mbaa leele sanmbala pe sari.

²⁰ We yen na jaa mbe we yee yingiwe jen, jango lere wa ka ka we jeregi ki kanwa gboo mba pi yigilomo pi na.

²¹ Nga ki yen ma yon, ko waa jaa mbaa piin Yennele li yee na, ko ce ma, waa jaa mbaa ki piin fun leele pe yee na.

²² We yen na we sefo wa pinlele pe ni naa. Wòo wa ma wele kalegere ni, a wuu yee naga fo wi yen ma bala pilige pyew. Een fo, yingo, wi yen ma bala naa ma we kongbanna ki na, wi jigi na wi taga ye na wi kala na.

²³ Tite wo na, wi yen na tangayenle naa na tunngo pyeyenle ye kala na. We sefenne sanmbala poro na, legiliziye woolo poro pe pe tun. Pe yen na tunngo piin na gbogowo kaan Kiriwi yeri.

²⁴ Ki kala na, yege naga pe na fo pe yen ma ye ndanla jenge, jango legiliziye woolo pege yan pege jen pe yo tanga yen we yeri waa we yee gbogo pe yee na ye kala na.

9

Zhude tara tagafenne pe sagawa wogo ye

¹ Kaselege ko na, kii daga mbe sewe torogo ye kan naa Yennele li leele kpoyi mbele wa Zhude tara pe sagawa wogo ki na.

² Katugu mi ye nandanwa jembe pi jen. Milan yee gbogo ye kala na wa Maseduwani tara

tagafenne pe yege na ma yo fo: «Akayi tara tagafenne pè gbegele mbe sagawa kan maga le fo yelaye.» Naa ye bala, ki pe legere kan, a pe bala fun.

³ Kona ki ni fuun, mi yen na sefenne nambala mbele pe torogi wa ye yeri, jango ye metanga nga we yeri kiga ka yiri waga ki wogo ki na. Mi yen na jaa ye pye ye gbegele jenge, paa yege nga na mila ki yo we.

⁴ Nakoma, na Maseduwani tara tagafenne pele ka pinle na ni mbe kari wa ye yeri, mbe yala yee gbegele, pa we yaa fere sho, yoro fere to yaa si we, katugu wa taga ye na.

⁵ Ki kala na, mi jate ma yo ki yen ma yon mbe we sefenne mbele pe yenri, pe keli pe kari na na wa ye yeri, jango yarikanga nga ye yon folo kon mbe kan, pege wogo ki yege wo sanni mbe sa gbon wa. Kona, ki yaa ki naga mbe yo yege kan nandanwa ni, kii pye jorowo kala.

⁶ Yege jen ye yo fo na wi ma yariluguro jenri lugu, wi ma kaa yarilire jenri kologi. Na wi ma si yariluguro legere lugu, wi ma kaa yarilire legere kologi.

⁷ Lere nungba nungba pyew, nga wi yere ki yerewe wa wi nawa mbe kan, wi kan wi yala ki ni. Ki pyewe piga ka ngban wi na, kiga ka pye jorowo kala; katugu lere na wi maa kaan nayinme ni, ko lerefo wo wi yen ma Yennele li ndanla.

⁸ Yawa yen Yennele li ni mbe yarijende cenle pyew ti kan ye yeri mberi lege, jango ye jori yaara nda kala, yaa ti taa sanga pyew, kala li ni fuun ni, ta mbe koro ye yeri legere ye ta yaa

kajenje ki ni fuun ki piin,

⁹ paa yege nga na ki yen ma yonlogo wa Yennele senre sewe wi ni ma yo fo:

Wi maa fyonwo fenne pe kaan legere legere.

Wi kajenge pyege ki se ko fo sanga pyew.†

¹⁰ *Yennele lo li maa yariluguro ti kaan yariluguro lugufo wi yeri,*

na yarilire ti kaan wi yeri fun,†

li yaa yariluguro legere kan ye yeri, mberi pye ti yon, jango ye ya yaa kajenge legere piin.

¹¹ Li yaa yarilegere kan ye yeri jenge kala li ni fuun ni, jango ye ya yaa kaan legere legere sanga pyew, lelere mbe ta paa Yennele li shari ye yarikanra nda we yaa la nii ti tafenne pe kee ti kala na.

¹² Katugu ki kanwa tunngo nga yaa piin, ki se da Yennele li leele kpoyi pe kayongo ko nungba na, een fo, ki yaa ti lelere mbaa Yennele li shari mbaa kee ki ni yege.

¹³ Ye yen yege nga na, ki kanwa tunngo ki yaa ki naga, fo lelere yaa la Yennele li gbogo, naa ye Kirisi wi Sentanra ti yigi na ye tagawa pi nari ki kala na. Pe yaa la li gbogo fun, katugu ye yen na ye yaara ti yele pe ni legere legere, naa leele pe ni fuun pe ni.

¹⁴ Pe yaa la yenri ye kan ndanlawa ni, yinme gboo mba Yennele li kan ye yeri pi kala na.

¹⁵ Ye ti waa Yennele li shari li yarikanga nga ki se jen mbe ko ki kala na.

---

† 9:9 9.9: Yuuro 112.9 † 9:10 9.10: Eza 55.10

POLI WILA PARA MBEGE NAGA FO WI YEN PITUNNO KASELEGE NA

10

10-13

*Poli wila para
wi tunngo ki senre na*

¹ Mi Poli, mi jate, mi yen na ye yenri Kirisi wi nandanwa naa wi kajenge pyege ki kala na. Mi na pe yen naga yuun ma yo fo: Na mi ka pye wa ye ni, mi mala yee tirige, een fo, na mi woro wa ye ni sanga na ni, mi maa senngbanra yuun ye kangolo we.

² Mila ye yenri, yaga kanla kan mbaa senngbanra yuun ye ni, na mi ka gbɔn wa ye na sanga na ni we; katugu mbele paa ki jate ma yo we yen na tanri na yala leele pe jaterere pyelomo po ni, mi taga ki na ma yo mi yaa kotogo ta mbe weli pe na.

³ Kaselege yi, we yen na we yinwege ki piin laga wire to ni, een fo, we woro na malaga ki gbɔon na yala leele pe jaterere pyelomo po ni.

⁴ Katugu we malingbɔnyaara ti woro paa ki dunruya na wi woro ti yen. Een fo, Yenhele lo malingbɔnyaara ri, nda ti yen fannga ni mbe ya mbe we mbenfo wi malaga sigeyinre ti jaanri. We ma senwee piile pe jaterere pere ti jɔgo.

⁵ Yaraga nga fuun ki ma yiri naga yee gbogo Yenhele li jenwe pi na, we maga jan. We ma senwee jaterere wi ni fuun wi jɔgo maa pye paa

kasopyo yen, mboo yegε sin wi Kirisi wi senre ti le.

⁶ Woro fun we yen ma gbεgele mbe mbele pe woro naa senre ti lee pe le joloɔ, na yoro ka Kirisi wi senre ti le jenɛ mbe ko sanga ɛa ni we.

⁷ Ye maa yaara ti wele na yala ti yegε cenwe po ni. Ki kala na, na kaa pye lere wa taga ki na ma yo wi yen Kirisi wi woo, wi jatere pye ki wogo ki na, wigi jen wi yo fo wi yen Kirisi wi woo yegε ɛga na, pa woro fun we yen wi woolo ma.

⁸ Katugu fere se ya mbanla yigi, ali na kaa pye milan yε gbogɔ ma toro jenri fanɛga ɛga we Fo wi kan na yeri ki kala na. Ki fanɛga ki kango ko yen mbe ye kan yaa kee yegε wa tagawa pi ni, εen fo, kii kan mbe ye jɔɔ.

⁹ Mi woro na jaa mbege naga fo mi yen na ye fingiri na sewele pe ni.

¹⁰ Katugu pele ma yo na sewele pe senre ti yen ma ɛgan ma pye fanɛga ni, εen fo, na mi jate ka pye wa ye soɔwo, mi ma pye fanɛga fu, na senre tila pye fanɛga ni.

¹¹ Ki leele pege jen pe yo fo we senre ti yen wa we sewele pe ni yegε ɛga na, mbege ta we woro wa ye soɔwo, pa we kapyege ki yaa pye ma fun, na waga pye wa sanga ɛa ni we.

¹² Mbele pe yen na pe yε metanga yinri, we se soro mbe we yε yala pe ni, nakoma mbaa we yε taanla pe ni. Pe maa pe yε taanla pe yε ni, na pe yε yala pe yε ni. Ki kala na, tijinliwe woro pe ni.

¹³ Woro wo na, we se we yε gbogɔ sa toro we konlo li na, εen fo, konlo na Yenɛle li gbɔn we

kan ma we pye, a wè gbɔn fɔ laga ye na, we yaa la we yɛɛ gbogo mbaa yala lo ni.

¹⁴ Ndeɛ ki pye wee ja kari wa ye yeri, we jɛn na toro we kɔnlo li na, ɛɛn fɔ, we se toro li na, katugu wè gbɔn fɔ laga ye na, ma Sentanra nda ti yɛn na para Kirisi wi kanngɔlo ti yo ma ye kan.

¹⁵ Kì pye ma, kɔnlo na lɛ gbɔn we kan, we se toro lo na. Tunngo nga leele pèle yɛɛ pye, we woro na we yɛɛ gbogo ko kala na. ɛɛn fɔ, we jigi wi yɛn ki na fɔ na ka kaa tari ye tagawa pi na, pa we tunngo pyesaga ki yaa gbogo wa ye sɔgɔwɔ naa mbe wɛ, mbe yala kɔnlo na Yɛnɛɛ lɛ gbɔn we kan li ni.

¹⁶ Kona, pa we mbe ya mbaa Sentanra ti yuun wa tara nda ti yɛn wa ye pungo na ti ni mbaa kee. Ki ka pye ma, tunngo nga leele pèle yɛɛ pye wa pe tunngo pyesaga, we saa we yɛɛ gbogo ko kala na.

¹⁷ Konaa ki ni fuun, ki yɛn paa yɛɛ nga na Yɛnɛɛ sɛnrɛ sɛwɛ wi yɛn naga yuun ma yo fɔ: «*Na kaa jaa mbaa wi yɛɛ gbogo, wila wi yɛɛ gbogo nga we Fɔ wì pye ko kala na.*»[†]

¹⁸ Katugu ɲa wi maa wi yɛɛ metanga yinri, wo na metanga ta, ndeɛ ɲa we Fɔ wi maa wi metanga yinri wo.

11

*Pɔli wo naa pitunmbolo
yagbogolo fɛnnɛ pe ni*

[†] 10:17 10:17: Zhere 9.23

¹ A! Sefenne ndee ki pye ye mbe ja yenle mbanla lembigewe pi kun ye yee ni jenri, ki jen nala ndanla. Ee, yanla kala li kun ye yee ni!

² Katugu mi yen yenjaga ni ye kala na, pa ki yenjaga ki yiri wa Yenjele li yeri. Ye yen paa sumboro na wi fa nana kala jen ma pye kpoyi wo wa yen, mi ye kan nana nungba yeri, ye pari ye yee yeri, wo wi yen Kiriisi we.

³ Een fo, mi yen na fye fo ye jatere wiga ka jogo ye na, mbe ye kan ye yen ma koro kpoyi, ma mara Kiriisi wi na yee nga na, ye laga wi na, paa yee nga na wogo kila Awa wi fanla ki tijinliwe pee pi ni maa punjo we.

⁴ Katugu ye yen ma yere ki na jenge fo lere wa mbe pan wi Zhezu wa fonjo senre yari ye kan, wo mbe pye wi ye Zhezu na wo senre ti yari ye kan mako wi ni. Ye si yen ma gbegele fun mbe yenle yinne la fonno na, li pye li ye Yinekpoyi na ye ta li ni, naa Sentanra ta fonndo ni, ti pye ti ye nda ye ta mako ti ni.

⁵ Mila ki jate naga yaan fo leele mbele ye maa yinri pitunmbolo tugbambolo, pee we na na kala la kpe ni.

⁶ Ali na kaa pye mi woro senjenge wa na senyoro ti ni, mi yen kajenge. Ki wogo wege naga ye na maga filige pyelomo pi ni fuun ni, naa kala li ni fuun ni.

⁷ Naa mila Yenjele li Sentanra ti yari ye kan, mila ki pye sara fu. Mila na yee tirige mbe ta mbe yoro yirige. Ki pye ma, kapege mi pye le?

⁸ Mi sara sho legiliziye pele yeri, a ki cen ndee mi pe gbongbo mbe yoro saga.

⁹ Sanga ña ni mîla pye wa ye ni, ma kaa jori yaara ta kala, mi sila na go kala li yaga wa kan ye ni. We sefenne mbele paa pan ma yiri wa Maseduwani tara, poro paa na jorowo pi ko. Mîla na yee yingiwɛ jɛn, jaŋgo mi ka kanla go kala li yaga ye kan kala la kpɛ ni, mi yaa silan yee yingiwɛ jɛn bere.

¹⁰ Kirisi wi kaselege ñga ki yɛn wa na nawa ki kala na, lere se ya mbanla yegɛ kɔn na yee gbogɔkala li yowo pi na wa Akayi tara ti laga ka kpɛ ni.

¹¹ Yingi na, a mî si ko yo ma? Katugu ye woro mala ndanla wi le? Ayoo dɛ, Yɛnɛɛɛ ligi jɛn ma yo ye yɛn mala ndanla.

¹² Nga mîla piin yingɔ, mi yaa koro ki na laga piin ma, jaŋgo mbele pe yɛn na pyewe pa jaa mbaa pe yee gbogo, konaa na mɛgɛ nuŋgba jaa we ni, paga kaga pyewe pi ta.

¹³ Ki leele pe yɛn pitunmbolo yagbogolo fenne. Pe maa finleɛ pe tunŋgo ñga paa piin ki wogo na. Pe ma pe yee cɛnlɔmɔ pi kanŋga ma yo poro yɛn Kirisi wi pitunmbolo.

¹⁴ Ki wogo ki se ya lere pari, katugu Sotanla wo jate wi ma ya maa yee cɛnlɔmɔ pi kanŋga ma pye yanwa mɛrɛgɛ wa.

¹⁵ Ki kala na, ki woro kafɔnnɔ fɔ wi tunmbyeele pe ma pe yee cɛnlɔmɔ pi kanŋga fun, mbe pye paa tunmbyeele mbele pe maa kasinŋge piin pe yɛn. Pe yaa ka ko mbe yala pe kapyegele ke ni.

*Jɔlɔgɔ ñga Pɔli wì kun wi yee ni
maa ta wila wi pitunmɔ*

tunngo ki piin

¹⁶ Mi yen naga yuun naa fo lere kpe ka kaa na jate paa lembige yen. Een fo, na kaa pye pa yaa na jate ma, yanla kala li kun ye yee ni paa lembige yen, jango mi fun mbe ta mbanla yee gbogo jenri.

¹⁷ Nga mila yuun yingo, ko woro we Fo wi senyoro. Wa ki cenwe mba pilan kan mbaa na yee gbogo pi ni, mi yen na yogo ndee lembige yi mi.

¹⁸ Ki kaa pye lelegere na pe yee gbogo na yala senwee piile jatere pyelomo po ni, mi fun mi yaa lanla yee gbogo fun.

¹⁹ Yoro mbele ye yen tijinliwe fenne, ki ye ndanla yaa lembire ti kagala ke kunni ye yee ni!

²⁰ Ye maga kun ye yee ni paa ye piin paa kulolo yen, paa ye kee yaara ti shoo ye yeri, paa ye fanla paa ye nii, paa pe yee mbonrogi ye na, paa ye gboon wa ye yege ki na.

²¹ Mi yen na fere taa ki yowo pi ni, katugu wa we yee pye fannga fu fenne, wee ki wogo ka pye!

Ma si yala, na wa ka kotogo ta mbaa wi yee gbogo kala la ni, pa mi fun, mi yaa kotogo ta mbaa na yee gbogo. Mila para ma mbe yo mi yen lembige.

²² Ki woolo pe yen Eburuye le? Mi fun mi yen wo wa. Pe yen Izirayeli woolo poro pele le? Mi fun mi yen wo wa. Pe yen Abirahamu setirige piile poro pele le? Mi fun mi yen wo wa.

²³ Pe yen Kirisi wi tunmbyeele le? Mi jate mi yen ma ma we pe na. Mila para ma mbe yo lere na go yiri wi na. Mi tunngo pye ma we pe na. Panla le wa kaso lesaga legere na ma we pe na.

Pànlà gbòn jẹ̀ngẹ ma wẹ pe na. Sanga ẹ̀gẹrẹ ni, mìlà pye kunwọ̀ pi tanla toon.

²⁴ Zhufuye pànlà gbòn gbònsaga kanjurugo, ki ni fuun nuṅba nuṅba sapige yenle nafa ma yiri kẹ ma yiri kòlọjẹ kòlọjẹ.

²⁵ Ɖromu tara fenne pànlà gbòn gbònsaga taanri gbẹgẹle ni. A leele pànlà wa sinndẹere ni wasaga nuṅba, mbe ta mbanla gbo. A tònmo kòrò kì jògò na ni jògòsaga taanri. A mì yònlò nuṅba naa yembine nuṅba pye wa kògòje wi ni.

²⁶ Mì ca karaga ẹ̀gẹrẹ pye. Yewerege la gbòn na na wa gbaanla tònmo pi go na. Yewerege la gbòn na na ma yiri wa na cenle woolo Zhufuye poro naa mbele pe woro Zhufuye pe yeri. Yewerege la gbòn na na wa cara nawa pi ni. Yewerege la gbòn na na wa gbinri wi ni. Yewerege la gbòn na na wa kògòje wi ni. Yewerege la gbòn na na ma yiri wa mbele pe maa pe yee piin tagafenne pe yeri.

²⁷ Mì tunṅbanra pye ma te. Wònlòwọ̀ gbaanri na na wagati ẹ̀gẹrẹ ni. Funjo naa wọ̀gò lanla yigi jẹ̀ngẹ. A mì cen funjo wagati ẹ̀gẹrẹ ni na kẹe kala ma. A mì jòlò were naa yaripòrò lawa pi kala na.

²⁸ Mbe wọ̀ kagala sanṅgala ke yowo po ni, legiliziye pe ni fuun pe kagala ke yen mala jori pilige pyew.

²⁹ Na lere wa fanṅga ka kologo, mi mala yee yan na fanṅga ki kologo ma yala wi ni fun. Na lere wa ka to wa kapege ki ni, ki mala ya fọ ma toro.

³⁰ Na kaa pye ki daga mbaa na yee gbogo, ṅga

fuun ki yen naga nari ma yo mi yen fannga fu, mi yaa lanla yee gbogo ko kala na.

³¹ We Fɔ Zhezu wi To Yenɲele le, paa lo sɔnni fɔ sanga pyew. Ligi jen ma yo mi woro na finlele.

³² Na mɪla pye wa Damasi ca, gboforoneri ɲa wɪla pye na tunɲgo piin wunlunana Aretasi wi kan, wɪla leele tɛgɛ paa mbogo ɲga ki yen ma ca ki maga ki yeyɔnrɔ ti wele mbe ta mbanla yigi.

³³ Eɛn fɔ, a pɛ silan le kanja pige ka ni ma maɲgala pɔ ki na, mala yirige fɛnɛtiri wa ni mala tirige wa tara, wa mbogo ki punɲgo na. Pa mɪla sho wi keɛ yɛɛn we.

12

Yariyanra naa kanagangala ɲgele Yenɲele laa naga Pɔli wi na

¹ Ki daga mbaa na yee gbogo, ali na kaa pye ki woro ma yɔn o. Konaa ki ni fuun, yariyanra naa kagala ɲgele we Fɔ wɪ naga na na, mi yaa para ti wogo ki na yingɔ.

² Mɪ lere wa jen wɪ pye nunɲba Kirisi wi ni, paa wi le ma kari wi ni wa naayeri lara ti ni fuun ti go na, ki yele ke ma yiri tijere wolo loli na yɛɛn. Na kaa pye kaselege paa wi le ma kari wi ni, nakoma yariyanga wɪla yan wi yo, mi si ko jen, Yenɲele lo ligi jen.

³ Ee, mɪgi jen ma yo ki lere pɔo le ma kari wi ni wa Yenɲele li lajɛɲgɛ ki na. Ali bere mi faga jen gbɛn, na kaa pye kaselege pɔo le ma kari wi ni wa, nakoma yariyanga wɪ yan. Yenɲele lo nunɲba ligi jen.

⁴ Wa ki laga ki na, wì senre ta logo nda lere se ya songoro ti na mberi yo, tii si daga senwee pyo ni wiri yo naa.

⁵ Mi yaa lanla yee gbogo ki lerefo wi kala na. Een fo, mi saa na yee gbogo na yee kala na, fo ndee nga ki yen nala fannga fu wogo ki nari ko.

⁶ Ali na kaa pye mila jaa mbaa na yee gbogo, mi se pye lembige, katugu kaselege ko mi yaa la yuun. Een fo, mi se yenle mbaa na yee gbogo, jango leele pe yen nala yaan yee nga na, na nga nuru na yeri, paga kaa na jate sa toro ko na.

⁷ Konaa ki ni fuun, kagala tugborogolo ngele Yenjele li naga na na ke kala na, jologo ka ye wa na wire ti ni, ma pan paa Sotanla wi pitunjo yen, mbaa na jolo mbege kan mi ka kaa na yee gbogo.

⁸ Mi we Fo wi yenri yenrisaga taanri ki wogo ki na ma yo wigi laga na na.

⁹ A wlan pye ma yo fo: «Na yinme pi yaa ma bo ma, katugu na yawa pi ma pi kapyegele ke naga ma ke yon fili, na maga pye fannga fu sanga na ni we.» Ki kala na, mi yenle ki na na kotogo ki ni fuun ni, mbaa na yee gbogo na fannga fu kagala ke kala na, jango Kirisi wi yawa pi koro na ni.

¹⁰ Ko ki ti, fannga fu kagala naa tegerle, naa yaara lawa, naa jologo, naa kanbanra nda mila kunni na yee ni Kirisi wi kala na, mi yen na yogori ti kala na; katugu na mi ka pye fannga fu sanga na ni, ko ki ma pye mi yen fannga ni.

*Poli wi jatere wila lege wi na
Korenti ca fenne pe kala na*

11 Mi yen na para ndεε lembige yi mi. Yoro yànlà nḡbanga mala le ki ni, ma si yala, yoro ye ja daga mbanla metanga ki yeri; katugu ali na kaa pye mi woro yaraga ka, mi woro ma kologo mbele ye maa jate ye pitunmbolo tugbɔmbɔlo pe sɔgɔwɔ.

12 Kagala nḡele ke yen naga nari ma yo mi yen pitunḡɔ, kè pye wa ye sɔgɔwɔ ma naga ye na, a m̀ wamawelewe pi ni fuun pi kun na yεε ni. Koro ke yen kacɛn lɛgɛɛ, naa kagbɔgɔlo, naa kafɔnḡgɔlo wele.

13 Legiliziyε sanmbala pe mbɔnrɔ ye na kala liliin ni? Fɔ ndεε ki kala nunḡba na lo bɔkɔ, naa mi sila yenlɛ ki na yanla go kala li lɛ we. Yεge tipege ki kala yaga na na.

14 Ye wele, m̀ gbεgɛlɛ yinḡɔ mbe kari wa ye yeri na karisaga taanri wogo ki na, mi se silan go kala li yaga ye kan ki tangala na li na fun, katugu ye kεε yaara to ma mila jaa, εɛn fɔ, yoro jate yoro mila jaa. Piile poro ma pe daga mbaa penjara teri pe sevenne pe kala na, piile pe sevenne poro pe daga mbaa penjara teri pe piile pe kala na.

15 Mi wo na, ki yen mala ndanla mbanla kεε yaara ti ni fuun ti kan, mbanla yεε kan mbe ye saga. Na yoro kaa mi ndanla jεḡḡε yεɛn, mi yen ma ye ndanla ndanlawa mba ni pi yaa la kologi le?

16 Kana ye yaa laga yuun mbe yo ye silan go kala li lɛ. εɛn fɔ, lere wa yaa ki yan ndεε tijinliwε pee pi yen na ni, m̀ tijinliwε pee tεḡε ma ye yigi.

17 Leele mbele m̀ tun wa ye yeri, m̀ wa tεḡε ma ye fanla ma ye li le?

18 Mì Tite wi yɛnri ma yo wi kari wa ye yeri, ma we sefo naŋa wi pinle wi ni, ŋa ye yɛn ma jɛn we. Ye yɛn naga jate Tite wì ye fanla ma ye li wi le? Mi naa wo ni we kapyere ti sila pye ma yala jatere nunŋba ni wi le? We tangalɔmɔ pi sila pye nunŋba wi le?

19 Kana male wagati titɔnlowɔ ni, yaa ki jate ma yo we yɛn na para mbe tanga kan we yɛɛ yeri ye yɛɛ na, ɛɛn fo, ki woro ma. We yɛn na para paa yɛɛ ŋga na Kirisi wi yɛn naga jaa Yɛnɲɛle li yɛɛ na. Sefɛnnɛ, yoro mbele ye yɛn we wɛnnɛ, waa ko ki ni fuun ko yuun ye kan, mbe ta mbe ye kan yaa kee yɛɛ wa tagawa pi ni.

20 Mi yɛn na fyɛ fo na mi ka gbɔn wa ye na, mi ka ka sa ye yan paa yɛɛ ŋga na mi woro na jaa mbe sa ye yan we. Yoro fun yaga kanla yan paa yɛɛ ŋga na ye woro na jaa mbanla yan we. Mi yɛn na fyɛ fo mi ka ka sa maara yan wa ye sɔgowɔ, naa yɛnjara, naa nanŋbanwa, naa kashara, naa leele mɛjɔɔgɔ, naa lesangara sɛnrɛ, naa yɛɛ gbɔgowɔ, naa kafaara.

21 Mi yɛn na fyɛ fo na mi ka gbɔn wa ye na, Yɛnɲɛle liga kanla tirige wa ye yɛɛ sɔgowɔ. Leɛɛɛ mbele pè kapere pye mako, mi ka ka gbele pe kala na, poro mbele fyɔngɔ kapyere, naa kalikalawa naa katijangara pyendorogo ŋga pè pye, pe siri jɛn mberi yaga we.

13

*Yɛrɛwɛ sɛnrɛ punŋo woro
konnaa sharaga*

¹ Na karisaga taanri wogo koyi nga mila kee ki na wa ye yeri. «*Kala li ni fuun li yaa yege wo mbe yala serɛfenne shyen, nakoma serɛfenne taanri yon senre ni*»† paa yege nga na Yenɛɛle senre sewe wi yen naga yuun we.

² Mbele pè kapere pye mako, mi yen na pe yerɛgi naa leele sanmbala pe ni fuun pe ni. Na karisaga shyen wogo ki na wa ye yeri, mila ki wogo ki yo mako, mi nɛɛ pe yerɛgi naa yingɔ maga ta mi woro wa pe ni, fɔ: Na mi ka songoro wa ye yeri naa sanga ɲa ni, mi se wa yaga mbajolowo;

³ katugu ye yen na jaa mbege jɛn, na kaa pye Kirisi wi yen na para wa na yon, ye yaa sigi jɛn. Kirisi wi woro fannɲa fu ye kanɲɔlo, ɛɛn fɔ, wila wi yawa pi nari wa ye sɔgowo.

⁴ Kaselege yi, paa wi kan wa tiparaga ki na, naa wila pye fannɲa fu ki kala na, ɛɛn fɔ, yingɔ, wi yen yinwege na Yenɛɛle li yawa pi fannɲa na. Woro fun we yen fannɲa fu fenne wa we gbogolomo pi ni wi ni. ɛɛn fɔ, wa we kapyege ko ni ye kanɲɔlo, we yen na we yinwege ki piin wi ni Yenɛɛle li yawa po fannɲa na.

⁵ Ye ye ye taanla ye wele wa ye nawa, ye ye ye wa ye wele, na kaa pye ye yen wa tagawa konɔ li ni. Ye sigi jɛn mbe jɛn mbe yo Zhezu Kirisi wi yen wa ye nawa? Fɔ ndɛɛ kana wamawelewe po mbege naga ye na fɔ ye tagawa pi woro jemɛ.

⁶ Na jigi wi yen ki na ma yo ye yaa ki jɛn mbe yo we wamawelewe pìgi naga ma yo we tagawa pi yen jemɛ.

---

† 13:1 13.1: Dete 19.15

⁷ We yɛn na Yɛnnɛlɛ li yɛnri fɔ yaga ka kapege ka kpɛ pye. Ko woro mbe ka yo we yɛn na jaa mbege naga mbe yo wɛ mɛgɛ ta, ɛɛn fɔ, janɔo yaa kajɛnɔgɛ piin, ali na kaa pye we wamawelewe pìgi naga ma yo we tagawa pi woro jɛmbɛ.

⁸ Katugu yawa kpɛ woro we ni waa wiin Yɛnnɛlɛ li kaselege ki ni, yawa pi yɛn we ni mbaa tunɔgo piin kaselege ko ni.

⁹ Na waga pye fanɔga fu fɛnnɛ mbe sigi ta fanɔga yɛn yoro ni, we maa yɔgɔri. Nɔga we yɛn na yɛnri Yɛnnɛlɛ li yeri, ko yɛn fɔ yeli nandanwa kala li pye yeli yɔn fili.

¹⁰ Ko kì ti mìgi sɛwɛ ɔa wi yɔnɔgo yɛɛn, maa torogo ye kan maga ta mì lali ye ni, janɔo na mi ka gbɔn wa sanga ɔa ni, mi ka kaga ɔgban ye na wa na kagala yɛgɛ wɔwɔ pi ni, mbe yala we Fɔ wì fanɔga ɔga kan na yeri kì ni. Kì fanɔga kì kango ko yɛn mbe ye kan yaa kee yɛgɛ wa tagawa pi ni, kii kan mbe ye jɔgo.

¹¹ Kì pye ma, sɛfɛnnɛ, ye pye nayinmɛ na yinɔo! Ye ye yɛɛ gbegele ye sin ye yɔn fili, yaa ye yɛɛ kotogo sogo, ye ye yɔn kì wa nunɔba, yaa ye yinwege kì piin yeyinɔge ni. Kiga pye ma, Yɛnnɛlɛ na li yɛn ndanlawa naa yeyinɔgefɔ, li yaa pye ye ni.

¹² Yaa ye yɛɛ shari yaa keyɛn waa ye yɛɛ yɔɔgo ndanlawa ni. Yɛnnɛlɛ li leele kpoyi pe ni fuun pɛ ye shari.

¹³ We Fɔ Zhezu Kirisi wi yinmɛ po naa Yɛnnɛlɛ li ndanlawa pi ni, naa Yinnekpoyi li gbogolomɔ pi pye ye ni fuun ye ni.

**Bibulu Jinmiire ni
Sénoufo, Djimini: Bibulu Jinmiire ni Bible**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Djimini Senoufo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

a4863791-1c91-5f31-9a8f-034a18a2f8d8